

п. Мозговому В.Г. ,
Ніжинському міжрайонному прокурору
16600, м. Ніжин, вул. Овдіївська, 2,
тел.факс: 3-18-48, nizhinprok@yandex.ru

№ 012-006 від 14.02.2012 р.

Відкрите звернення

Щороку **21 лютого** увесь світ відзначає **Міжнародний день рідної мови**, проголошений на ХХХ сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО.

Сучасний світ знає, що державність мови є універсальною формою об'єднання людей в одне ціле, в один народ. Це важливий чинник самовизначення нації, надійна основа розвитку країни.

З набуттям Україною державності, рідна мова стала офіційною в усіх сферах ділового спілкування. Високий статус української мови, її застосування визначається Законом УРСР "Про мови в Українській РСР" та гарантується Конституцією України.

Ніжинська міськрайонна благодійна організація Благодійний фонд "Ніжен", що відповідно до Статуту опікується розвитком української мови, культури, науки, освіти, звертається до Вас у справі забезпечення дотримання законодавства про мову. Це важливо ще й тим, що Ніжин є історично освітнім та культурним центром держави.

Але на практиці грубо порушується мовне законодавство у зовнішній рекламі, інформації, спілкуванні зі споживачами. У Ніжині є низка магазинів, МАФів, тексти вивісок яких порушують норми законодавства про мови в Україні – виконані англійською, французькою, італійською, російською мовами без перекладу українською.

Для прикладу подаємо декілька з них на головних вулицях міста:

- по вул. **Московській**: "Метиз", "Запчасти", "Электронная техника для дома и офиса", "Petro Soroka", "La Fleur", "Домовой", "Fashion", "Zena" та ін.;

- по вул. Шевченка: "Мастер'ок отделочные материалы", "Пиццерия Uno Momento", "Инструмент-сервис", "МОВІСОМ", "Женская одежда", "Горячая выпечка", "Мир окон", "Империал клуб", "Туристическое агентство Альянстур", "Сэконд хэнд Максимум", "Магазин Скарлет женская одежда", "Спортивная обувь", "Тюль, шторы", дорожні знаки "Чернигов, Григоровка", вивіски "Rent service – посуточно квартиры" та багато інших.

Порушується законодавство і в друкованих засобах інформації, оскільки багато оголошень друкуються не українською мовою.

Наприклад:

- газета "Ніжинський ринок" № 01 (804) від 04.01.2012 р.: "Металлобаза", "Кирпич, газоблок", "Двери входные на заказ", "Спутниковое телевидение", "Все виды сварочных работ", "Бесплатная доставка пиццы", "Гороскоп на 2012 год" тощо;

- газета "Оголошення Ніжина" № 02(113) від 11.01.2012 р.: "ЗОО МАНИЯ", "Бесплатная доставка пиццы", "Мега акция", "Агенство недвижимости", "Лунный календарь" тощо.

Відповідно до ч. 1 ст. 10 Конституції України державною мовою в Україні є українська мова. Конституційний суд у своєму рішенні від 14 грудня 1999 року подає офіційне тлумачення частини 1 статті 10 Конституції України, за яким "державною мовою в Україні є українська мова", треба розуміти так, що українська мова як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства, документації тощо), а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначаються законом.

Базовим документом, окрім Конституції України, в системі законодавства України є Закон України "Про мови в Українській РСР". Цим Законом визначається як завдання законодавства про мови, так і порядок застосування мов у різних сферах суспільного життя.

Відповідно до ст.1 Закону України "Про мови в Українській РСР" Законодавство України про мови має своїм завданням регулювання суспільних відносин у сфері всебічного розвитку і вживання української та інших мов, якими користується населення України, в державному, економічному, політичному і громадському житті, охорону конституційних прав громадян у цій сфері, виховання шанобливого ставлення до **національної гідності людини**, її культури і мови.

Відповідно до "Концепції державної мовної політики" пріоритетом державної мовної політики має бути утвердження та розвиток української мови – визначального чинника і головної ознаки ідентичності української нації, яка історично проживає на території України, становить абсолютну більшість її населення, дала офіційну назву державі та є базовим системоутворюючим

складником української державності й Українського народу – громадян України всіх національностей.

Відповідно до статті 6 Закону України "Про рекламу" застосування мови у рекламі здійснюється відповідно до законодавства України про мови. У статті 35 Закону України "Про мови в Українській РСР" зазначено, що тексти офіційних оголошень, повідомлень, плакатів, афіш, реклами і т. ін. виконуються українською мовою. Поряд з текстом, викладеним українською мовою, може бути вміщено його переклад іншою мовою. Як бачимо, у Ніжині зазначене вище законодавство грубо порушується.

Згідно зі статтею 26 Закону України "Про рекламу" контроль за дотриманням законодавства України про рекламу здійснюють у межах своїх повноважень, зокрема, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів – щодо захисту прав споживачів реклами. У Законі України "Про місцеві державні адміністрації" говориться про те, що саме місцеві державні адміністрації здійснюють на відповідних територіях державний контроль за додержанням законодавства з питань мови (стаття 16), а також мають право проводити перевірки стану додержання конституції та законів України (стаття 28). Але, як бачимо із ситуації у Ніжині, міськвиконком цей обов'язок ігнорує.

Ми неодноразово зверталися до міськвиконкому з пропозиціями привести Положення про управління культури і туризму Ніжинської міської ради Чернігівської області у відповідність до Положення про Міністерство культури України, затвердженого Указом Президента України 06.04.2011 р. № 338/2011, вніши обов'язок щодо забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя, здійснення контролю за дотриманням державного статусу української мови. Аналогічне звернення до Облдержадміністрації ми ініціювали через ЧОО ВУТ "Просвіта". Але до цього часу немає жодного реагування.

На виконання звернення Галузевої ради підприємців у листі за № 27 від 08.06.2010 р., 07.07.2010 р. міськвиконкомом було проведено нараду щодо дотримання мовного законодавства. Згідно з рішенням цієї наради було постановлено:

- головному архітектору міста підготувати проект положення про порядок розміщення вивісок та розпорядження про його затвердження, враховуючи досвід м. Черкаси;
- Державному адміністратору підготувати листи всім підприємцям, які перелічені в акті обстеження та попередити їх про усунення порушень мовного законодавства.

Але ситуація до цього часу не змінилася.

У зв'язку з викладеним і керуючись ст.ст. 10, 40, пунктом 9 перехідних положень Конституції України, Рішенням Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року N 1-6/99, Законом України "Про мови в Українській РСР", Законом України "Про рекламу", ст.ст. 1, 4, 6, 8, 12, 19, 20 Закону

України "Про прокуратуру", враховуючи досвід вирішення мовного питання органами прокуратури у Києві, Запоріжжі

ПРОШУ:

1. Провести перевірку щодо додержання у Ніжині законодавства про мови та Закону України «Про рекламу».
2. Порушникам законодавства про мови та Закону України "Про рекламу" внести приписи про усунення правопорушень у добровільному порядку, попередивши при цьому про відповідальність та можливі фінансові стягнення відповідно до ст. 27 Закону України "Про рекламу" у разі ухилення від цього.
3. Внести подання Ніжинському міському голові з вимогою привести Положення про управління культури і туризму Ніжинської міської ради Чернігівської області у відповідність до Положення про Міністерство культури України, затвердженого Указом Президента України 06.04.2011 р. № 338/2011, внівши обов'язок щодо забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя, здійснення контролю за дотриманням державного статусу української мови.
4. Внести подання Ніжинському міському голові з вимогою здійснювати постійний дієвий контроль за розміщенням зовнішніх об'єктів реклами, розміщенням оголошень, реклами у друкованих засобах масової інформації тощо.
5. Провести перевірку виконання Рішень, прийнятих під час наради щодо дотримання мовного законодавства 07.07.2010 р.
6. Про вжиті заходи повідомити нам письмово.

Додаток:

1. Фотографії вивісок магазинів у Ніжині у кількості 36 прим.
2. Копії сторінок з газети "Ніжинський ринок", "Оголошення Ніжина" 2 прим.
3. Копія листа № 101-079 від 09.06.2011 р. 1 прим.
4. Копія листа № 101-235 від 26.10.2011 р. 1 прим.
5. Копія листа № 27 від 08.06.2010 р. 1 прим.
6. Копія протоколу наради щодо дотримання мовного законодавства 1 прим.
7. Копія інформації прес-служби кийівської прокуратури 1 прим.
8. Копія інформації прокуратури Запорізької області 1 прим.
9. Копія звернення ЧОО ВУТ "Просвіта" від 07.10.2011 р. № 27 1 прим.

Директор

М.П.Шкурко